

Johnny Johnsson, SFLFs ordförande:

Proposition om företagshälsovården löser inte problemen

Frågan om utbildning av företagshälsovårdens personal bör analyseras ytterligare. Med dessa ord skjuter regeringen frågan om utbildning på framtiden och det nuvarande läget med oklart uppdrag och otillräcklig utbildning består. Men Företagsläkarföreningen har tagit initiativ till en konferens för alla berörda parter där man ska försöka komma tillrätta med situationen.

Regeringen har lagt fram en ny proposition om företagshälsovården, prop 1998/99:120. Syftet med förslagen är att förtydliga arbetsgivarens ansvar och renodla företagshälsovårdens uppgifter.

– Förslagen löser som vanligt inga problem, konstaterar Johnny Johnsson, Företagsläkarföreningens ordförande.

Klart uttalat krav

Enligt den föreslagna bestämmelsen i Arbetsmiljölagen ska arbetsgivaren svara för att den företagshälsovård som arbetsförhållandena kräver finns att tillgå. Jämfört med nu gällande lag blir detta ett mer klart uttalat krav på företagshälsovård. Uppgiften är att förebygga och undanröja hälsorisker på arbetsplatser samt ha kompetens att identifiera och beskriva sambanden mellan arbetsmiljö, organisation, produktivitet och hälsa.

– Det är så det borde vara, säger Johnny Johnsson, men han är inte övertygad om att den nya propositionen kommer att förändra situationen för företagshälsovården. Han befärar att kravet stannar vid ord på papper.

Det brukar inte vara något problem att ha en fungerande företagshälsovård på stora företag. Vårre är det med små företag. Det är Arbetarskyddsstyrelsens och Yrkesinspektionens ansvar att se till att företagshälsovården fungerar.

– Det är svårt att se till så att det praktiskt fungerar. Förslagen i propositionen åtföljs inte av några pengar. Och när beställaren inte betalar brukar det inte bli så bra, säger Johnny Johnsson.

Regeringen föreslår också i propositionen att det inte längre ska vara möj-

ligt för läkare och sjukgymnaster som verkar inom företagshälsovården att få ersättning via läkarvårdstaxan. Tanken bakom förslaget är att pengar som är ämnade för sjukvård inte ska användas för att subventionera företagshälsovård. Syftet är att renodla företagshälsovårdens uppgifter.

– Kravet på renodling kommer med jämna mellanrum. Men frågan är faktiskt hur man ska kunna renodla företagshälsovård som i sig är multidisciplinär.

– Ur konkurrenssynpunkt är förslaget bra, men det hade varit ännu bättre om alla hade fått vara med, och få ersättning via taxan för företagshälsovård, säger Johnny Johnsson.

Men det stora bekymret med propositionen är att regeringen skjuter frågan om utbildning på framtiden. Arbetslivs-

institutet bedriver viss utbildning, men uppdraget är oklart och man får inga pengar för att göra det.

När det gäller företagsläkare kommer ca 200 att gå i pension 2001 och dessutom ökar efterfrågan på företagsläkare. För närvarande utbildas 35 vartannat år i en utbildning som inte är anpassad till de nya reglerna. Frågan är också vem som ska ställa upp med ST-tjänster för blivande företagsläkare.

– Det här är ett stort bekymmer. Därför har vi tagit initiativ till en kompetenskongress för att diskutera hur vi ska hantera utbildningsfrågorna, säger Johnny Johnsson.

Till konferensen, som hålls i början av juni har representanter för alla personalkategorier i företagshälsovården, näringslivet och berörda myndigheter bjudits in. •

Folkhälsoinstitutet begär utvärdering

Folkhälsoinstitutets styrelse vill att hela verksamheten ska utvärderas. Att förslaget kommer just nu hänger samman med den kritik som den senaste tiden riktats mot institutets sätt att arbeta med kontroversiella folkhälsofrågor.

I våras riktades stark kritik mot Folkhälsoinstitutet med anledningen av att man skickade ut en bok om samlevnadsfrågor till landets alla gymnasieelever. Sedan växte kritiken sig stark med anledning av en kampanj om HIV-information. Institutet har också fått kritik för engagemang i »Fröken Sverige»-aktiviteter.

Den offentliga debatten kom med anledning av denna kritik att handla om de strategier Folkhälsoinstitutet använder i sitt arbete att nå ut med information i några av de frågor man arbetar med.

–Det känns oförskyllt att Folkhälsoinstitutet bara får kritik och att man inte tittar på vad vi har gjort bra, säger professor Barbro Westerholm, ledamot

i Folkhälsoinstitutets styrelse. Flera av de kritiserade kampanjerna har fått pris. Det gäller t ex Fröken Sverige-aktiviteten, som har belönats med WHO:s förtjänstmedalj mot tobak.

– Fröken Sverige-kandidaterna ska vara rökfria. De blir utbildade för att åka runt i skolor och prata om skadeverkningsarna av tobak. De har visat sig vara väldigt bra sändare, eftersom de är idoler för många flickor. Det har varit mycket framgångsrikt.

Styrelsen har ställt sig bakom generaldirektören Anita Drebers förslag att institutet tar initiativ till en extern utvärdering av hela verksamheten. Delar av verksamheten utvärderas fortlöpande, men någon övergripande extern utvärdering har inte gjorts sedan verksamheten startade för sju år sedan.

–Enda sättet att få balans på kritiken är en extern utvärdering. Förhoppningen är att utvärderingen också tar till vara de gamla idéerna om att knyta institutets verksamhet närmare forskningen i t ex beteendevetenskap och riskforskningen. I andra länder är detta vanligt, säger Barbro Westerholm. •